

OBECNÍ ZPRAVODAJ STŘEŇ

2/2021

Vychází jednou za dva měsíce.

Datum vydání: 15. 4. 2021

JARO JE TADY

Tak jsme se konečně dočkali skutečného jara. Nejde si nevšimnout, jak sluníčko postupně mění náladu nás všech a zahřívá jak naše těla, tak naše duše. A to je po té velké dávce negativních informací týkajících se pandemie koronaviru opravdu potřeba.

Dovolím si zde krátce zrekapitulovat, co nás od minulého vydání zpravodaje potkalo a co dalšího na obci plánujeme. Povedlo se dokončit projekty rekonstrukce víceúčelového hřiště za kulturním domem včetně přilehlých ploch a předáno do užívání je také workoutové hřiště a lanová dráha. U workoutu přibudou ještě zatravnovací dlaždice jako nástupní plocha a budeme čekat, až se celý areál krásně zazelená. Podle návštěvnosti lze usuzovat, že se všichni na dokončení moc těšili a reakce občanů jsou vesměs pozitivní.

Díky obecním zaměstnancům máme nově vymalovaný sál kulturního domu a docela to tu prokouklo. Po rozvolnění opatření si budete moci v kulturáku zahrát například i badminton.

Rekonstrukce se dočkala rozpadená česla stavítka v Borkách, které pro nás již dlouhá léta úspěšně reguluje pan Vladimír Wengrýn. Naši dobrovolní hasiči vyčistili zanešený tok. Nová nerezová česla svařil Michal Bursa a následně je nainstalovali obecní pracovníci. Díky všem zmíněným za jejich dobře odvedenou práci.

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ

Současná doba příliš nepřeje pořádání jakýchkoli akcí za účasti veřejnosti. O to víc si těch ojedinělých můžeme vážit. Touto cestou by chtěl poděkovat všem aktivním účastníkům letošního ročníku tradiční akce Uklid'me Střeň a okolí, pořádané v rámci projektu Uklid'me Česko. Dobrovolníci uklidili v rámci katastru naší obce celkem 17 pytlů odpadu, což je určitě méně než jindy, ale i tak si toho moc vážíme. Díky všem účastníkům za velkou pomoc přírodě.

Obecní spolky a škola pro vás už nyní připravují tradiční akce a také nové projekty. Doufejme, že nebude vše zakázané a povede se alespoň část projektů zrealizovat. Tím nejbližším bude nejspíš pečení makrel za kulturním domem a následovat by měl nohejbalový turnaj, volejbalový turnaj, den otevřených dveří ve škole, výstava knih Celé Česko čte dětem, hasičský sportovní den pro děti, atd.. Přehled plánovaných akcí najdete v kalendáři na webu obce.

Často slyším dotaz, zda vůbec budeme pořádat letošní ročník Komárfestu. Pokud nám to nějaké opatření nezakáže, tak Komárfest bude. Termín je stanoven na sobotu 11. září a vše se uskuteční pod záštitou hejtmána Olomouckého kraje Ing. Josefa Suchánka, který by měl akci osobně zahájit. Na akci vystoupí Fleret, Katapult Revival, Platonic, Hagnózek, Mažoretky Linetbells, Music Funny Band, Petr Linduška a vše slovem doprovodí Martina Procházková z Rádia Haná. Takže je na co se těšit 😊.

Závěrem bych vám chtěl popřát s jarním sluníčkem i veselou mysl a také štěstí na lidi kolem sebe. Když může člověk sdílet radosti i starosti s druhými, je na světě o něco lépe.

Bud'te zdraví Střeňáci...

- Jiří Nevima, starosta -

V minulém roce spadla na branku fotbalového hřiště velká větev z nejmohutnějšího dubu v okolí a poškodila ji. Na základě komunikace s uživatelem hřiště (TJ Střeň z. s.) a na základě stížností od občanů obávajících se zejména o zdraví uživatelů hřiště jsem oslovil Lesy ČR (LČR) s žádostí o ořez nebezpečných stromů v blízkosti fotbalového hřiště. S ohledem na myšlný věk stromů naplánovala lesní správa kácení stromů s termínem podzim 2021. Na základě této informace proběhla schůzka na místě, které se účastnili zástupci obce, TJ Střeň a LČR. Výsledkem je dílčí dohoda, že pokud chceme některé duby zachovat, musíme si na ně nechat zpracovat dendrologický posudek a na základě tohoto posudku udělat požadovaný ořez. Dendrologické posouzení aktuálně probíhá a uvidíme, jaké budou požadavky na zásah. Obec má pouze omezené finanční prostředky a není schopna financovat ořez třiceti vzrostlých dubů. Na druhou stranu chceme, aby byla lokalita bezpečná a zároveň abychom pro další generace zachovali alespoň část této krásné dominanty obce. Uvidíme, jak se situace v čase vyvine.

Ze stejného soudku je zpráva o odstranění jedné nebezpečně rostlé lípy za kulturním domem. V blízkosti skladu přístavku KD jsme pokáceli lípu, která svým kořenovým systémem začala narušovat okolní stavbu. Navíc byla nebezpečně nakloněná a rozdvojený kmen hrozil pádem na stavbu přístavku. Po pečlivém zvážení dalších plánovaných realizací za kulturním domem (stavba WC, šaten a skladu) bylo rozhodnuto o pokácení stromu. Ze dřeva vzniknou další výrobky, se kterými se na obci následně setkáte (např. truhlíky).

Nepříjemným tématem, které bych chtěl ve zpravodaji přiblížit je ničení obecního majetku. Za poslední roky investovala obec z rozpočtu a dotačních zdrojů do svého majetku desítky milionů korun a velmi nepříjemně se dívá na to, jak dochází k jeho soustavnému a bezohlednému ničení. Mnohdy s dovětkem hříšníků: „Však je to obecní...“ Poničené obrubníky od těžkých strojů, nekončící problémy se zablácenými cestami, sprejerství, ničení hřišť a souvisejícího vybavení jsou každotýdenní realitou, se kterou se obecní pracovníci neustále musí potýkat a nemohou se tak věnovat jiné potřebnější práci. Chtěl bych touto cestou požádat všechny, kterým se z nějakého důvodu cokoli podobného povede, aby opravili, co způsobili a v případě, že to sami nezvládnou, nechtě kontaktují obec. Domluvit a pochopit se dá ledasco. Ujet nebo utéct z místa (mnohdy pod kamerami) se stejně nevyplácí. Díky za pochopení a ohleduplnost k obecnímu majetku.

V letních měsících plánujeme natírání lamp veřejného osvětlení. Tímto vyzývám potenciální brigádníky (nejlépe chlapce ze Střene), že pokud mají zájem o práci spočívající v čištění sloupů před samotným nátěrem, nechtě kontaktují Obecní úřad nebo starostu obce.

Vzhledem k soustavnému zájmu občanů o nové plastové popelnice jsme naskladnili jak 240l, tak i 120l nádoby prověřené značky SULO. Větší prodáváme za 950,- Kč a menší za 750,- Kč. V případě zájmu si je můžete zakoupit na obci.

Závěrem si dovoluji připomenout pochvalu, kterou opakovaně slýchávám. Ve Střeni je na akcích vždycky dobré jídlo, lidi se tam vzájemně zdraví, mají tam krásnou zeleň a květiny a hlavně je tam pohoda a pořádek. Díky za to Střeňáci.

- Jiří Nevima, starosta -

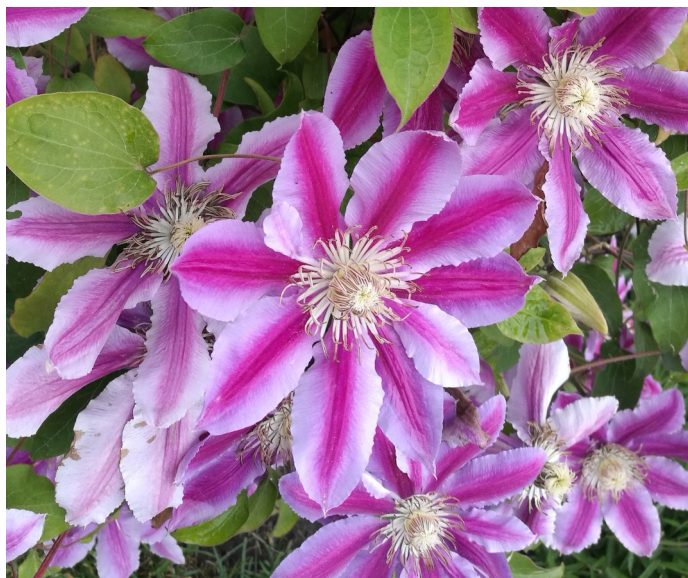
KRÁSNĚJŠÍ STŘEŇ 2021

V tomto roce nás čeká jubilejní desáté pokračování soutěže Krásnější Střeň. Cílem akce je opět podpořit občany, kteří přispívají květinovou výzdobou a upravenou zelení k pěknému vzhledu obce. Odborná komise bude průběžně hodnotit od května do září a vyhlášení výsledků proběhne v říjnu.

Květinová výzdoba obce v podobě osazení tradičních záhonů a truhlíků z dřevěných klád bude realizována i v tomto roce. Pokud by měl někdo z občanů zájem osadit si truhlík sám a celou sezónu se o něj před domem starat, může tento požadavek vznést na Obecní úřad nejpozději do 30. dubna.

V souvislosti s tím prosíme občany o podporu formou darování přebytečných předpěstovaných sazenic květin, které vám po výsadbě zbyly. Obrátit se můžete přímo na obecní zahradnici paní Irenu Drozdovou nebo stačí sazenice přinést na Obecní úřad. Všem dárcům předem děkujeme.

- Jiří Nevima, starosta -

A ZASE TI KOMÁŘI

Nástup jara ve Střeni doprovázejí nejen krásně kvetoucí sněženky, bleďule či jiné květinčky, ale dost často i zvýšené vodní stavy okolních toků, které způsobují následné problémy s dotěrnými komáři. V nížinných tocích řek se komáři vyskytují trvale a nezmění to bohužel ani několik po sobě jdoucích suchých roků.

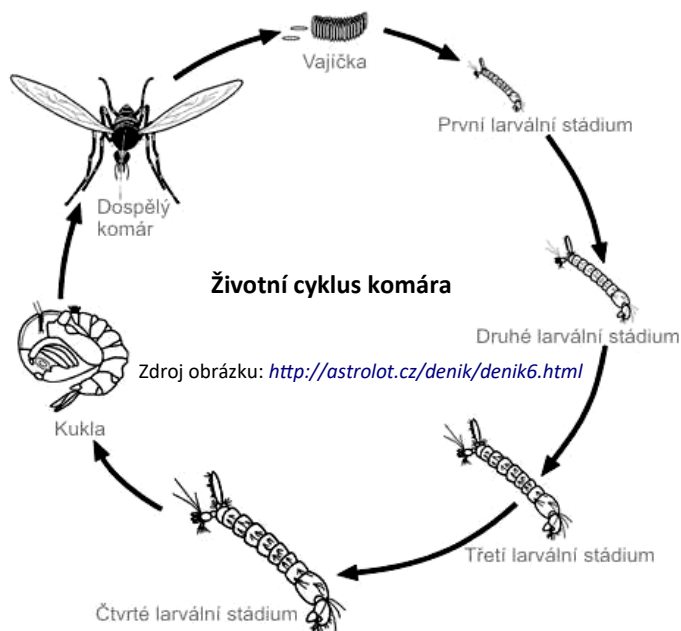
Vajíčka komárů jsou totiž schopna přežít klidně i deset zim. Přesně tuto situaci jsme si vyzkoušeli minulý rok. Vajíčka nahromaděná za několik sezón měla nejlepší podmínky pro vývoj - dostatek vody a tepla. Navíc byly rozlivy tak velké, že pozemní zásahy proti larvám sice výrazně snížily výlet komárů, ale naši pracovníci se nemohli v létě dostat všude včas.

Pro takovéto případy by byla účinná snad jen letecká aplikace ledových krup s přípravkem Vectobac do rozsáhlých lánů (využívá německá společnost KABS). Tyto zásahy jsou však technologicky velmi náročné a tudíž i extrémně nákladné. Doufejme, že se povede do budoucna přesvědčit politickou reprezentaci Olomouckého kraje či kompetentní ministerstva o potřebnosti těchto technologií.

K tomuto tématu si dovoluji připomenout, že přípravek Vectobac, který aplikujeme do lánů obsahuje bakterii *Bacillus thuringiensis israelensis*. Tuto bakterii aplikovanou do lánů larvy komárů pozřou a následně hynou. Pro ostatní živočichy i potravní řetězec je bakterie neškodná, což dokazují dlouholeté výzkumy světových univerzit. K aplikaci tohoto přípravku v CHKO má naše obec schválenou výjimku.

V současnosti máme za sebou první zásahy proti larvám v nejbližším okolí obce (mimo CHKO) a pečlivě sledujeme vývoj vodních stavů a larev v lánůch. Překotný vývoj počasí mění situaci v lánůch prakticky ze dne na den. Až čas ukáže, jak to bude letos.

Každopádně kdo je připraven není překvapen. Proto si nezapomeňte před sezónou nainstalovat do oken sítě proti hmyzu. Letos připravujeme pro občany možnost zvýhodněného nákupu přípravku Predator 3D (tekutá moskytiéra), který je možno aplikovat např. na venkovní posezení a minimalizujete tak nebezpečí náletu otravného hmyzu na 24 - 48 hodin.

Téma šetrného chování k životnímu prostředí je obci velmi blízké a vidíme zde i cestu k menšímu množství komárů. Pokud budou lánů čistá, může se v nich zvýšit biodiverzita. Více živočichů, kteří jsou na sobě v potravním řetězci závislí, znamená méně otravných komárů pro lidi. Ryby, čolci, žáby, vážky, potápníci a další živočichové = méně komárů. Tak si přejme, ať je komárů letos co nejméně.

- Jiří Nevima, starosta -

INFORMACE Z OBCE

Statistika pohybu obyvatel

Rok: 2020

Měsíc	Přistěhování	Narození	Odstěhování	Úmrtí	Celkem	Stav
Leden	1	0	-2	-1	-2	607
Únor	0	1	0	-1	0	607
Březen	0	1	0	-1	0	607
Duben	0	0	0	0	0	607
Květen	2	1	0	-1	2	609
Červen	3	0	-2	0	1	610
Červenec	3	0	0	-1	2	612
Srpen	0	0	0	0	0	612
Září	0	0	-2	-2	-4	608
Říjen	0	1	0	-1	0	608
Listopad	0	1	-1	-1	-1	607
Prosinec	0	0	0	-2	-2	605
Celkem	9	5	-7	-11	-4	

Věkové složení obce

Stav ke dni: 31.12.2020
Typy pobytu: Platný TP

Pohlaví	0 - 5	6 - 17	18 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 - 69	70 - 79	80 - 89	90 - 99	100 +	Celkem
Ženy	17	39	30	32	58	30	32	33	10	4	0	285
Muži	15	50	42	38	63	41	33	28	8	1	0	319
Celkem	32	89	72	70	121	71	65	61	18	5	0	604

- Obecní úřad -

SČÍTÁNÍ LIDU, DOMŮ A BYTŮ V ROCE 2021 V ČR

Připomínáme občanům, že v letošním roce opět probíhá Sčítání lidu, domů a bytů. Sčítání 2021 bylo zahájeno o půlnoci z 26. na 27. 3. 2021. V první etapě mají obyvatelé možnost sečíst se online prostřednictvím elektronického formuláře na webu www.scitani.cz nebo v mobilní aplikaci. Z důvodu počátečních technických problémů bylo online sčítání prodlouženo z původního termínu 9. 4. 2021 až do 11. 5. 2021.

Kdo nevyužije této možnosti, má zákonnou povinnost od 17. 4. do 11. 5. 2021 vyplnit a odevzdat listinný formulář. Jeho distribuci zajišťují jako v minulých letech sčítací komisaři a síť kontaktních míst České pošty s.p. Distribuce listinných formulářů do domácností a jejich sběr bude z důvodu epidemiologických opatření probíhat tak, aby došlo k výraznému omezení kontaktů mezi sčítacími komisaři a obyvatelstvem, při dodržování přísných hygienických pravidel (ochranné pomůcky, dezinfekce, fyzický kontakt primárně venku, minimalizace doby kontaktu). Z tohoto důvodu nebudou sčítací komisaři tak jako v minulých letech pomáhat občanům s vyplňováním formulářů. V případě potřeby se však můžete obrátit na infolinku 840 30 40 50.

Vyplněné formuláře bude možné odeslat v předtištěné obálce prostřednictvím schránek České pošty nebo odevzdat na cca 800 kontaktních místech České pošty (vybrané pobočky). Odeslání bude zdarma. Oproti poslednímu sčítání v roce 2011 se obecní úřady již nebudou podílet na dodatečném sčítání obyvatel nesečtených v řádném termínu.

Další informace o Sčítání 2021 jsou zveřejněny na webu obce v sekci Aktuality a také na vývěsce obecního úřadu. Zde budou zveřejněny také informace o sčítacím komisaři tj. jeho jméno a číslo služebního průkazu. Jeho návštěva by Vám měla být předem oznámena.

- Obecní úřad -

MŠ STŘEŇ

Jak je všem známo, mateřská škola byla vládou uzavřena od 1. března až doposud. Doufejme, že slíbený termín znovu otevření školky 12. dubna se opravdu uskuteční a my se tak budeme moci konečně setkat s dětmi a plně se jim věnovat. Do školky však mohou nastoupit pouze děti, které mají předškolní vzdělávání povinné. Pevně věřím, že ostatní děti se do školky také ještě do konce školního roku vrátí. Nemá smysl však polemizovat. Nošení roušek nakonec povinné ve školce nebude, avšak antigenní testování 2x týdně děti bohužel nemine.

Ještě před uzavřením školky u nás proběhl karnevalový rej, který jsme si s dětmi náramně užili. Další plánované akce na březen jsme bohužel opět museli zrušit (jednalo se o barevný týden a první jarní pochod s vynášením Moreny - > přivítání jara).

Obrovské poděkování patří rodičům za jejich trpělivost při plnění daných úkolů ze školky, které od nás obdrželi (pracovní listy, výtvarné a pracovní činnosti, atd.). Spolupráce s rodiči probíhala na jedničku a my si toho opravdu ceníme. Víme, že není jednoduché při těchto podmínkách děti nějak zabavit, a tak si také velice vážíme času, který dětem věnujeme. Zpětnou vazbou jsou pro nás fotografie, které nám rodiče zasílají a musím říct, že jsou opravdu krásné. Mnohokrát Vám děkujeme.

Na závěr nebudu slibovat, co nás ve školce čeká a nemine, protože to nikdo z nás neví. Zůstávám však optimistická a věřím, že se vše k dobrému obrátí.

Moc se na dětičky těšíme.

- Adéla Stryková -

ZŠ STŘEŇ

Zprávy ze školy

Po „nucené“ přestávce se opět scházíme ve škole.

Distanční výuku zvládly všechny děti velmi dobře a náleží jim velká pochvala. Moc se snažily, i když byla výuka na dálku často náročná. Jsme vděční za podporu rodičů, protože bez jejich účasti (hlavně u malých dětí) by výuka téměř nešla realizovat. Moc jim děkujeme.

Po prvopočátečních potížích při výuce pomocí Skypu jsme zvolili výuku prostřednictvím Microsoft Teams. Potíže přetrvávaly, ale v trochu menší míře a větší žáci si pochvalovali, že mají ostřejší obraz, lépe vidí i slyší. Přesto doufáme, že doba distanční výuky je za námi a nebude se opakovat. Děti se vrací do škol a v případě malotřídních škol nemusí absolvovat ani rotační výuku. To jsme velmi rádi.

Návrat do školy však s sebou nese i jistá úskalí. Děti se budou dvakrát týdně testovat antigenními testy a po celou dobu pobytu ve škole budou nosit roušky. Návrat do školy je však těmito opatřeními podmíněn a my věříme, že to společně dokážeme. Máme opravdu velkou radost, že děti s námi „táhnou za jeden provaz“. Testování se nebojí a roušky sice nerady, ale akceptují je. Skoro máme pocit, že jsou statečnější než my dospěláci. Jsme na ně pyšní.

Budeme dělat všechno pro to, aby se děti ve škole i školce cítily dobře a byly rády, že se vrátily. Pro většinu z nich to byl téměř rok distančního vyučování, návrat pro ně může být velmi obtížný. Výuku uzpůsobíme jejich potřebám, budeme si hrát, povídat, opakovat a učit se spoustu nových věcí. Snad se jim tu bude zase líbit.

Všichni se na děti moc těšíme.

- Miloslava Ťoupalíková -

EXKURZE NA SRÍ LANKU

Znáte filmovou scénu, jak nějaký cestovatel cizinec dojde do Afriky a začne tam pomáhat ve škole s angličtinou? Celá vesnice se sbíhá, aby viděli toho bělocha. Všichni bez bot, zvědaví, také trochu plaší, ostýchaví, ale vysmátí.

Takovou představu jsem měl o učení angličtiny někde na své cestě. Chtěl jsem si to vždycky zkusit. Povedlo se mi to na Srí Lance v roce 2016.

Nebyl jsem daleko od reality s mou filmovou představou. Ve vesnici Gewalseeay, na severo-západě ostrova jsem podle mého hostitele Heenkendy Gunarathny teprve druhý turista, co tu kdy byl. Na mé první hodiny konverzace se doopravdy přišla podívat polovina rodičů. Opravdu tu také většina obyvatel chodí bosa. Rozmluvit studenty se mi nedařilo několik prvních dnů. Byli nervózní, některé holky si přede mnou schovávaly tváře do dlaní a téměř nikdo nebyl schopný vydat hlásku ani v sinhálštině (jeden ze tří úředních jazyků Srí Lanky).

Děti na Srí Lance musí povinně nosit uniformy už od prvního ročníku.

Třída ve které jsme se učili byla budova menší než náš dům, plechová střecha (když pršelo, tak jsme měli za hodinu vyřvané hlasivky), místo oken pletivo. Pár židlí a jeden stůl. Na fotce je vedle mého tabletu nezralý kokosový ořech, jehož mléko je super.

Heenkendův životní příběh mne zaujal. Prodloužil jsem si víza o další měsíc. Rozjeli jsme projekt s cílem shromáždit užitečné věci, které by zde pomohly s výukou angličtiny v praxi. Zejména se jednalo o knížky a elektroniku. Natočili jsme rozhovor, jak s Heenkendou, tak s pár jeho studenty. U nás doma se do myšlenky nadchla část rodiny, přátel, bývalých profesorů z Gymnázia Jana Opletala v Litovli. Celkem se nám podařilo dát dohromady kufr plný učebnic, knih, dvou laptopů a dvou reproduktorů. Byť se nám může zdát taková pomoc malá, tak v místech o kterých se bavíme, se jedná o velkou pomoc.

A jaký je vlastně tento ráj?

Úžasní lidé, výborné jídlo, zajímavé náboženství a krásná příroda. Tak nějak bych mohl charakterizovat zemi slonů

a čaje, pro mne osobně zemi nejhezčích stromů na světě. O čaji jsem věděl, o slonech také. To, co jsem ale netušil, byly siluety krásných košatých stromů. Stromy, které svou velikostí tvoří stín, potřebný pro rostliny a zvířata.

Když jsem poprvé přijel do Gewalseey, malé vesničky v severní části Srí Lanky připadal jsem si jako v Africe. Buš, malé keřky, sem tam nějaký stromek a polní cesty v barvě plameňáka. Vyschlý kanál, kolem kterého jsme obden jezdili do školy na vyučování, obývaly krávy se svými věrnými lapači much v podobě malých ptáček sedících na jejich hřbetech... Moc pěkné - sny o Africe nabývaly na realitě v Srílanské buši.

Pro kluka z centrální Evropy je tato země rájem. Zvyklý na nepříjemné lidi znuděné svými vlastními "perfektními" životy, jsem byl okouzlen přívětivostí, pohostinností a hlavně úsměvem sršícími lidmi. Lidmi, kteří vás po dvou minutách rozhovoru pozvou do skromného příbytku, nabídnou čaj a čerstvě utržené ovoce ze zahrady. Jsou to lidé, o kterých si nedovolím říci, že jsou šťastní. Zejména farmáři mají opravdu těžký život. Často si na zasetí rýže musí vypůjčit. Po třech měsících starostí o pole sklídí. Jenže sklizeň jim nepokryje ani půjčku, co si vzali...

Zdroj fotografií: Kuba Frank

Pointou je jejich přístup k životu a pokora, se kterou na život nahlíží. Nikdy jsem tu neslyšel: "Život je na nic".

Ne vše je pozitivní. Dopad občanské války mezi Sinhálci (Budhisty) a Tamily (hinduisty) je pořád ve vzduchu. Ve vzduchu je také znečištění, naštěstí zatím víceméně v hlavním městě Colombu. Bohužel všude, kde je nějaké lidské osídlení je nepořádek. Při cestách po Asii mi přijde, jako by někdo ukázal těmto lidem, jak otevřít obal od Snickers, ale už zapomněl ukázat, co s ním, až ho sní... Teď bych se hodně mohl rozepsat o pozadí konfliktu, kde jsou opět v hlavní stínové roli západní státy, a vše se maskuje náboženstvím. Anebo třeba o odpovědnosti korporací produkujících právě "plasty". To by ale bylo dlouhé a nudné. Takže konec pro dnešek.

- Kuba Frank -

UDÁLOSTI PŘED 100 LETY V ROCE 1921

Leden - Papež jmenoval kapitolního děkana Th. Ant. Cyrila Stojana olomouckým arcibiskupem.

Leden - President Masaryk vážně ochuravěl. Nemoc je následek útrap prožitých na cestách během války zvláště v Rusku.

6. února došlo k velkým výtržnostem v Litovli mezi obyvatelstvem římsko-katolickým a československým. Šlo o užívání kostela oběma církvemi. Řada lidí byla zatčena. Ve městě bylo z toho velké pozdvižení, zástupy lidí shromážděných na náměstí musely být rozehnány vojskem.

Koncem ledna bylo povoleno vyrábět bílé pečivo z cizí mouky. Po dlouhém čase objevily se opět v pekařských krámech a hostincích rohlíky, sypané kus za 60 hal, nesypané za 50 hal.

16. - 19. února se provádělo prvé sčítání lidu v republice. Na venkově prováděli sčítání většinou učitelé. Pisatel této kroniky byl sčítacím komisařem pro Střeň a Lhotu. Výsledek sčítání ve Střeni: 89 domovních čísel, 84 domy obývané, 2 neobývané, 3 zrušené, 110 rodin a 466 obyvatel, z nich bylo 464 Čechů a 2 Němci, 278 vyznání římsko-katolického, 176 československého, 1 evangelického a 11 osob bylo bez vyznání.

1. ledna nastal velký pokles cen u vepřového dobytka: pár selat 14 kg těžkých je za 300 Kč, rovněž oblaciněl dobytek hovězí a koně. 1 Kg másla je za 36 Kč, tvarohu za 3 kg, 1 vejce za 40 hal. Cena obuvi a tkanin rovněž klesla. Zemědělci se brání prodávati za snížené ceny nechtějící uznati správnost přisloví, že „každému jen chvilku hrají“.

27. března přiletěl aeroplánem do Pešti bývalý rakouský císař Karel, chce se vzdát trůnu ve prospěch svého syna Oty a žít v Uhrách jako soukromá osoba. Vlády československá, jihoslovenská a rumunská překazily tento plán pod pohrůzkou, že jejich armády se dají na pochod do Uher. Karel na to 5. dubna opustil Budapešť a odjel do Švýcar.

10. června - Dosavadní lesní správa odvolává zdejšího správce Bohumila Běhlíka a na jeho místo dosazuje Rudolfa Duška, jenž působil jako lesní správce v Laštanech.

25. července - Následkem velkého sucha je naprostý nedostatek píce. Ve střeňských lesích požáli trávu do června,

v červenci již není co dát dobytku. Ceny dobytka klesají, krávu možno dostat za 600-1000 Kč. Hovězí maso se seká za 10 Kč, ba i za 6 Kč/1kg.

11. srpna se vrátil přes Prahu do Lán z léčení na ostrově Capri president úplně vyléčen.

12. srpna - Sucho je ohromné. I ve Střeni – nejnižším místě okresu je většina studní vyschlá. Jen studna u školy je jedna z těch málo studní, které drží vodu. Lidé i v noci potajmu přicházejí pro vodu a většina majitelů dobytka jezdí pro vodu do Moravy k velkému mostu. Časté jsou lesní požáry (Střeň, Slavětín, Lupěň u Zábřeha).

3. září se dostavil dlouho očekávaný déšť s prudkou vichřicí, která nadělala na polích mnoho škody.

16. září navštívil president Masaryk Moravu. Z Brna přijel přes Vyškov a Prostějov do Olomouce. Byl přítomen odhalení pomníku Svobody v Týnci a pak navštívil Břeclav, Bratislavu, Trenčín, Liptovský Mikuláš, Košice a Užhorod.

1. října - Předepsaný kontingent obilí schází se tak liknavě jako minulá léta. Ministerstvo zásobování snížilo předepsané množství na jednu třetinu, ale ani ta nebyla dodána. Přejímací ceny byly 190 Kč za žito a pšenici, 185 Kč za ječmen. Pokuť za úmyslná nedodání byly sice stanoveny, ale pak byl trest vězení anulován vůbec, pokuty peněžní sníženy na polovinu a ta se ještě promíjela těm, kdo o prominutí žádali, proto-že v obchodě byly obvyklé tyto ceny: pšenice a žito 380 Kč, ječmen 345 Kč, oves 400 Kč, zemáky 200 Kč, cukrovka 26 Kč za 100 kg.

21. října přiletěl znovu excísař Karel s bývalou císařovnou Zitou do Soproně v Uhrách, což vyvolalo pochopitelné vzrušení u sousedních států.

25. října byla u nás bubnem vyhlášena částečná mobilisace. Povoláno bylo pět nejmladších ročníků i ostatních do roku 1881 narozených jen ti, kteří měli svolávací lístky. Téhož dne bylo vyhlášeno stanné právo nad Slovenskem a Podkarpatskou Rusí.

Nastoupení ke plukům dalo se v celku v klidu, v obchodech však opakovaly se ošklivé zjevy, které jsme znali ze světové války: zboží zmizelo, „keřasi“ skupovali zejména tuky a látky. Sokolovstvo převzalo strážní službu na tratích. Župa severo-

moravská chránila úsek Moravičany - Česká Třebová. Mezi tím byl však císař zajat vlastním vojskem, uvězněn a pak odvezen do Švýcar.

Němci v některých místech revoltovali při nástupu branců ke plukům a došlo ku příkladu v Kraslicích ke krvavým srážkám. Mobilisace u nás stála do 1. prosince tři miliardy Kč,

které byly vzaty a dávky z majetků. Demobilizace počala 9. listopadu.

18. prosince po tuhých mrazech nastala obleva spojená s vydatným deštěm a vichřicí, která napáchala mnoho škod.

Zdroj: Čerpáno z obecních archiválií.

- Vladimír Kamínek -

VÝROČÍ ŠKOLY VE STŘENI - 140 LET

Školní budova byla v obci vystavěna roku 1881 a první učitel i řídící učitel v jedné osobě František Vaněk zajímavě zachytil historii spojenou se zřízením školy.

„Chudobní osadníci nemajíce školy vlastní posílali děti své do Nákla hodinu vzdáleného. Vzdálenost školy, různé živelní překážky, chudoba a nerozum rodičů byl příčinou, že děti nepravdělně do školy chodily, ba mnohé ani veleprospěšného vyučování nepoznaly. Ký div, že klesání na vzdělanosti stávalo se čím dále tím očividnější, občané začali poznávat, že Střeň škola v Nákle neprospěje.

Uznávše, že musí se nějaká náprava u věci státi, prohlédavši občané zjednávali rozmluvami podporu myšlenky své: zřídit vlastní školu ve Střeni.

Než však došlo ke skutkům, vyskytla se jiná myšlenka. Před mnoha lety založil jistý farář v Nákle, uznávše to prospěšným a důležitým býti, peněžní fond kolem 600 zlatých, který se má v čas potřeby obrátiti na zřízení školy na Lhotě pro osadu Střeň, Lhotu, Hynkov a Březovou. Z této skupiny osad však hned roku 1870 vystoupilo Březové připojivší se k Hunčovicím.

Počalo tedy vyjednávání mezi obcemi mimo Březové. Vyjednávání to však vzalo za své, když jistí předáci z Hynkova a ze Lhoty, strhnuvše sebou i ostatní osadníky, proti tak důležitému podniku se postavili. Takto odkázání jsouce sami na

sebe, Střeňáci uchopili se zamýšlené záležitosti sami. V provedení již pak velikých zásluh zjednal si pan Josef Zucker, místní lesník a slavný obecní výbor sestávající se z občanů následujících:

Zdražil Josef, starosta, Hradil František, Gargela František, Svozil Josef, Coufal František, Malý Jan, Spurný František. Dva členové bývali na Lhotě. Představenstvo vyslechnuvši vůli a tužbu obyvatelstva, podalo na c. k. zemskou školní radu žádost o zřízení jednotřídní národní školy s vyučovací řečí českou. Žádané příznivé vyřízení dostalo vys. výnosem ze dne 15. dubna 1879 č. 2399 a následujícího roku přikročeno ke stavbě.

Svolaná valná hromada občanů zvolila 13. června 1880 stavební odbor, v němž zasedali: Josef Zucker, jako předseda, František Gargela, jako pokladník a občané: František Hradil, Josef Zdražil a František Vaněk. Zde budiž podotknuto, že tuto stavbu dle plánů schválených c. k. okresním hejtmanstvím v Litovli ze dne 10. září 1880 č. 157 provedl Ignác Utíkal, zednický mistr z Křelova. Hned na jaře roku 1881 dne 28. března, dostal se sem za učitele František Vaněk, potvrzen býv příslušnými úřady. Začalo tedy vyučování na střeňské škole 28. března 1881.“

Zdroj: Čerpáno z obecních archiválií.

SVATÝ JIŘÍ - PATRON NÁKELSKÉ FARNOSTI A STŘEŇSKÉ KAPLIČKY

Byl to podle křesťanské hagiografie římský voják pocházející z Anatólie, dnešního Turecka, který byl uctíván jako mučedník. Východní církve jej označují jako *megalomartyra*, *arcimučedníka*. Je jedním ze čtrnácti svatých pomocníků. Je zvěčněn v „legendě o sv. Jiří a draku“, kde je vylíčen jako drakobijce. Svatý Jiří je patronem Anglie, Černé Hory, Etiopie, Gruzie, Kanady, Katalánska, Řecka, Srbska, měst Barcelony, Bejrútu, Freiburgu, Istanbulu, Janova, Londýna, Lublaně, Moskvy, Vysokého Mýta a také mnoha profesí, organizací a nemocných lidí.

Ve většině zemí se svátek svatého Jiří slaví 23. dubna. V českých zemích, na Slovensku a v Polsku se svátek svatého Jiří slaví až 24. dubna, protože na 23. dubna připadá den umučení svatého Vojtěcha, a tak se svátek svatého Jiří posunul o den později. Sv. Jiří je patronem skautů, jeho svátek 24. dubna je jeden ze dvou velkých skautských svátků.

Svatý Jiří, i přes to, že není zmiňován v žádných historických dokumentech, je pokládán za významnou historickou osobnost. První zmínky o něm pocházejí z 5. století. Rozsáhle o něm referuje Zlatá legenda ze 13. století. Z důvodu nedoloženosti byl v roce 1969 vyňat z katolického Všeobecného kalendáře, ale v roce 1975 byl opět navrácen.

Podle legend, se Jiří narodil v křesťanské rodině kolem roku 270 n. l. v Kappadokii, dnešním Turecku. Jeho otec pocházel také z Kappadokie a sloužil jako důstojník v římské armádě. Jeho matka byla z Lyddy (Lýdie - přibližně dnešní území Izmir a Manisa v Turecku). Jako vdova se po čase se svým synem vrátila do svého rodného města, kde mu poskytla vzdělání.

Mladý Jiří vstoupil po vzoru otce do armády brzy po dosažení dospělosti. Dokázal být dobrým vojákem, a proto byl povyšován. Po svých dvacetinach obdržel titul Tribuna a následně se stal rytířem. Tou dobou byl umístěn v Nikomédii jako člen osobní stráže římského císaře Diokleciána.

V roce 303 vydal císař edikty umožňující pronásledování

a útisk křesťanů v celé Říši. Jiřímu bylo nařizováno účastnit se perzekucí, ale namísto toho se Jiří přiznal ke křesťanství a kritizoval císařské rozhodnutí. Rozzouřený Dioklecián ho nechal mučit za zradu a poté nařídil popravu.

Po různých mučeních, např. trháním kolem s hřeby, byl Jiří popraven stětím před Nikomédijskou obrannou zdí 23. dubna 303. Tento skutek přesvědčil císařovnu Alexandru a pohanského kněze Athanasia k přestoupení ke křesťanství. Jeho tělo bylo navraceno do Lýdie na pohřeb, kam mu brzy začali chodit vzdávat úctu křesťané jako mučedníkovi.

Zdroj: www.wikipedia.org

- Vladimír Kamínek -

Svatý Jiří jako patron Gruzie na ikoně z 16. století

CHARITA V LITOVLI

Zasáhla Vás také koronavirová krize? Naše Charita je tady od toho, aby Vám pomohla. Nebo chcete pomáhat s námi? Zapojte se do jarní Potravinové sbírky!

Na jaře minulého roku jistě každý z nás doufal, že opatření spojená s koronavirovou pandemií budou za chvíli pryč a nikoho nenapadlo, že za rok budeme v situaci, která bude o tolik horší.

Lidem začínají docházet finance už i na to nejnужnější – na potraviny. Charita v Litovli poskytuje v rámci služeb svým klientům možnost potravinových balíčků, které zprostředkuje Potravinová banka. Dříve tyto balíčky směřovaly především samoživitelům, seniorům nebo chudším obyvatelům. Nyní registrujeme, že o pomoc žádají i lidé, které by dříve nejspíš nikdy nenapadlo, že se ocitnou v takové nouzi a nebudou mít dostatek financí ani na nákup základních potravin. Již rok trávající pandemie připravila část lidí o zaměstnání nebo si již nevydělají tolik jako dříve. Mnoho lidí je nuceno brát si půjčky nebo sáhnout na své úspory – zdroje ale nejsou nekonečné.

Jednou ze služeb naší Charity, která Vám může s Vaší situací

pomoci, je **Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi**. Pracovnice pomáhají rodinám s jejich aktuální situací a snaží se společně najít správnou cestu k lepšímu. Existuje nespočet témat, na které se spolu můžete zaměřit. Ať už se jedná o ztrátu zaměstnání, pomoc se stanovením výživného a péče u dětí, komunikaci s úřady, pomoc se sepsáním různých úředních záležitostí a mnoho dalšího. Nebojte se nás kontaktovat na tel. číslo **731 643 780**. Služba může být anonymní. Každý z našich pracovníků je vázán mlčenlivostí, o Vašich potížích se tak nikdo nedozví.

Počet osob ohrožených chudobou bude vlivem pandemie přibývat a pomoci můžete i vy. **Stačí se zapojit do jarní Sběrky potravin, která proběhne 24. 4. 2021 v Bille v Litovli**. Vámi vybrané potraviny a drogerie poputují na Charitu v Litovli, která pomáhá například opuštěným seniorům, rodičům samoživitelům, rodinám v krizi, lidem bez domova či lidem s psychickým a tělesným postižením.

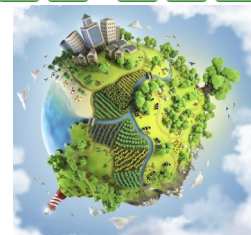
Pomáháme tam, kde nás lidé potřebují.

- Kateřina Kargerová -

STŘEŇSKÉ LÓSKÁČEK

D L Ú T R A M V A J Ž Á R A G
 E O L Š T N A K R O T K O D Z
 A R E Ě K S Č K D V O U H R A
 T T V L P O D K L A D Č E M K
 R S A O B S L U H A N I D O R
 O A N O K I Z Á V O D N I C E
 A K P K Í L B A K L U K K Ě J
 A L Ě J Í D E L N A R A A N A
 D E C N P L Ů B O E O T V O R
 E Ž H Ů S A Ě V P K I A I R F
 L N O Ž U Ž U Š Ě R O S Á T R
 H A T K K B D Š A R O T R I Í
 O M A Y O A I H Á A A R O C P
 P R O S P Ě C H H L L Á E R A
 A Z Ó L U L E C I N V O N A P

AORTA AREÁL BĚŽKY BIBLE CELULÓZA
 CITRON ČINKA DLAŽBA DOKTORKA DŮ-
 VĚRA DVOUHRA FRAJERKA GARÁŽ CHA-
 OS CHARITA IKONA JÍDELNA KABLÍK KAS-
 TROL KATASTR KAVIÁR Kladka KULKA
 MANŽELKA NŮŽKY OBSLUHA OSVĚTA
 OTVOR PANOVNICE PAPÍR PAUŠÁL PĚ-
 CHOTA POBOČKA PODKLAD POHLED PO-
 KUS PROSPĚCH PROTOKOL RODINA
 SPONKA ŠKOLÁK ŠPERK TRAMVAJ UDICE
 ÚLEVA ZÁVODNICE

Zdroj: www.arpok.cz/dnes-slavime-den-zeme

...**tajenka**... je den věnovaný Zemi, který se každoročně koná 22. dubna. Tento svátek je ovlivněn původními dny Země, které se konaly při oslavách jarní rovnodennosti, 21. března, a oslavovaly příchod jara. V moderním pojetí jde o ekologicky motivovaný svátek upozorňující lidi na dopady ničení životního prostředí.

Historie vyhlášení tohoto dne sahá do roku 1969, kdy především John McConnell začal volat po vzniku mezinárodního ...**tajenka**... a v rámci těchto snah vytvořil i vlajku Země. První ...**tajenka**... byl slaven 22. dubna 1970 v San Francisku. Tato oslava byla pravděpodobně zamýšlena nejen jako ekologicky zaměřený svátek, ale i jako levicově orientovaný happening bojovníků proti válce ve Vietnamu. Kampaň s tímto svátkem

spojená si kladla za cíl přenést otázku ekologie do politických kruhů. Cílem bylo zvýšit energetickou účinnost, recyklovat odpady a hledat obnovitelné zdroje energie. Tato akce měla velký ohlas zejména mezi studenty.

OSN začala tento svátek slavit o rok později (1971). V roce 1990 se k Americe připojil i zbytek světa a 22. duben se stal Mezinárodním ...**tajenka**...

Dnes slaví ...**tajenka**... víc jak miliarda lidí ve více jak 193 státech světa. ...**tajenka**... se tak stal největším sekulárním svátkem, který slaví lidé společně na celé planetě bez ohledu na původ, víru či národnost.

Zdroj: www.enviweb.cz

- Dagmar Holániková -

CO MŮŽETE PRO NAŠI PLANETU DĚLAT KAŽDÝ DEN PŘÁVĚ VY?

Jsou to drobnosti, ale ve větším měřítku mají obrovský dopad. Které to jsou?

- Třídte odpad. Přestaňte házet plastové lahve, kartony, igelitky i plechovky do smíšeného odpadu. A když to budete chtít dotáhnout na jedničku s hvězdičkou, pořídte si bio popelnici nebo si založte doma kompost. Kromě toho, že budete domácnost provozovat ekologičtěji, budete mít ze sebe vážně dobrý pocit.
- Přemísťujte se jinak. Pokud každé ráno stojíte v koloně plné aut, zkuste to jinak. Pokud je to jen trochu možné, jezděte MHD. Nebo si pořídte kolo či koloběžku a do práce ráno šlapejte či koloběžte.
- Vyměňte žárovky. LED žárovky vám vydrží až desetkrát déle než klasické žárovky, mají mnohem menší spotřebu a mnohem efektivněji přeměňují energii na světlo. V tomto bodě vyhrává každý!
- Dejte na spořivé členy rodiny. V každé domácnosti se najde alespoň jeden člověk, který za každým neustále chodí

a připomíná, ať za sebou zhasínáte, ať nenecháváte téct vodu, když si čistíte zuby, ať nezapínáte pračku jen kvůli jednomu tričku a myčku kvůli jednomu talíři. A tenhle člověk má většinou pravdu. Zkontrolujte si stavy spotřeby vody a elektřiny a jeden měsíc na něj dejte - uvidíte ten rozdíl!

- Šetřete vodou. Proč splachovat záchod pitnou vodou, když máte studnu? Proč vanu plnou vody nevyužít, místo toho, aby skončila v kanalizaci? Popřemýšlejte, kolik vody se ve vaší domácnosti vyplývá – třeba najdete prostor, jak vodu ušetřit.

Ekologičtější život není o tom změnit svůj životní styl od základu, ale o tom, přemýšlet o spotřebě a ničím neplýtvat. Důsledkem je nejen zdravější planeta a zdravější lidé, ale jako bonus se vám nejspíš povede ušetřit nemalý peníz.

Zdravější životní prostředí je výsledkem kolektivní snahy lidí po celém světě. A i ta nejmenší snaha se počítá.

Zdroj: www.lenosime.cz

- Dagmar Holániková -

OMALOVÁNKY PRO DĚTI

Zdroj: www.supercoloring.com

- Petr Němeček -

SDH Střeň Vás zve na **PEČENÉ MAKRELY**

17. 4. 2021

od 14 hodin

za kulturním domem

Uzávěrka příštího čísla zpravodaje: 10. 6. 2021

Příspěvky zasílejte v elektronické podobě (fotografie zvlášť) na: obec@stren.cz a v kopii na mistostarosta@stren.cz.

Přispívali: Jiří Nevima, Adéla Stryková, Miloslava Āoupalíková, Kuba Frank, Vladimír Kamínek, Kateřina Kargerová, Dagmar Holáníková, Petr Němeček.

Redakční rada: Petr Němeček, Dagmar Holáníková, Vladimír Kamínek.

Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele. Do textu autora nezasahujeme. Příspěvky nejsou honorovány.

Evidenční číslo: MK ČR E 21502